

ПРАСТОРАВА-ЧАСАВЫЯ ЗМЭНЫ САСНЯКОЎ ВЕРАСОВЫХ НА ТЭРЫТОРЫІ БЯРЭЗІНСКАГА БІЯСФЕРНАГА ЗАПАВЕДНІКА

Мэта правядзення даследавання—выяўленне напрамкаў прасторава-часавай трансфармацыі саснякоў верасовых на тэрыторыі Бярэзінскага біясфернага запаведніка.

У другой палове 1970 гг. на долю саснякоў верасовых і бруснічных на тэрыторыі запаведніка выпадала больш за 13% ад усіх тыпаў сасновых лясоў, пры гэтым сярод сухадольных сасновых насаджэнняў яны саступалі толькі саснякам імшыстым. Ужо ў 2008 г. на іх групупрыпадала каля 5% усіх тыпаў сасновых лясоў, дзе яны саступалі сухадольным саснякам імшыстым і чарнічным.

Што датычыцца саміх саснякоў верасовых, з 1970 па 2010 гг. іх плошча на тэрыторыі запаведніка паменшылася амаль у 3 разы. У першую чаргу яны замяніліся блізкімі па эдафічных і гідралагічных умовах саснякамі імшыстымі і бруснічнымі, і ў меншай ступені саснякамі арляковымі і чарнічнымі. Пры гэтым значна паменшыліся плошчы саснякоў верасовых як натуральнага, так і штучнага паходжання. Адпаведна гэтаму ўзрасла плошча натуральных саснякоў імшыстых, а таксама іх лясных культур.

За пяцідзесяцігадовы перыяд істотна змянілася ўзроставая структура саснякоў верасовых на даследуемай тэрыторыі. Калі ў 1960 гг. перавалодвалі маладыя верасовыя саснякі, то ў 2010 гг. пачынаюць пераважаць сасновыя насаджэнні верасовага і імшыстага тыпаў узростам 41–60 гадоў. Нягледзячы на тое, што за гэты перыяд зніклі амаль усе маладнякі саснякоў верасовых, плошча высокаўзроставых насаджэнняў дадзенага тыпу працягвае павялічвацца.

У цэлым адзначана, што да ўзроста 60 гадоў адбываецца найбольш інтэнсіўная трансфармацыя сасновых насаджэнняў верасовага тыпу ў іншыя тыпы саснякоў, а з павышэннем узросту саснякі набываюць стабільную тыпалагічную структуру.

Пасля аналізу ўсіх саснякоў верасовых Бярэзінскага біясфернага запаведніка было выяўлена 5 асноўных напрамкаў іх прасторавай трансфармацыі.